

Uvodna riječ

Dragi čitatelji, nadam se da će vam na korist biti i ovaj treći broj časopisa Lahor.

Odmah na početku lijepa vijest koju je pripremljeni, ali nesloženi ovogodišnji prvi svezak radosno dočekao: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa odlučilo je novčano podupirati naš časopis! Zahvaljujemo MZOS-u, to je svojevrsna propusnica i priznanje. Ali i nužnost da bi časopis uopće izlazio. Još nam preostaju dvije godine (od tri ostavljene novim časopisima) da se posve uhodamo.

Lijepo je znati da nas od prvoga broja navodi *Linguistic Bibliography/Bibliographie linguistique*, a uvršteni smo kao časopis i na popis *MLA Bibliography*. Za našu je propoznatljivost jako važan i podatak da su članci prvoga godišta elektronički dostupni na stranicama HRČKA, portala znanstvenih časopisa Republike Hrvatske. Za Lahor je adresa

http://hrcak.srce.hr/index.php?show=casopis&id_casopis=119

Treba napomenuti da se zbog toga očekuje da svi autori koji žele objavljivati u našem časopisu pristaju da im se rad objavi i u elektroničkomu obliku.

Opet zahvaljujemo svima koji su se trudili da ovaj broj bude tiskan: autorima koji su pristajali preuređivati svoje radove kako bi bili što bolji, recenzentima od kojih je većina vrlo brzo vraćala svoje ocjene s vrlo stručnim i konkretnim primjedbama, članovima uredništva i drugim suradnicima, ali i slagaru koji je po nekoliko puta unosio ispravke i prepravke.

Radovi

Artur Rafaelovič Bagdasarov, slavist i kroatist iz Rusije koji je objavio prvu gramatiku hrvatskoga jezika na ruskome, usporedio je odrednice i uputnice u četiri suvremena hrvatska rječnika. Pronašao je razlike među njima na svim jezikoslovnim razinama. Njegov članak očito pokazuje koliko je nužno što brže usustaviti normativne oznake. Stranci koji žele savršeno naučiti hrvatski standardni jezik i njime se služiti jedino bi tako to doista i mogli.

Ivan Marković, s Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, skupljao je imenice i-sklonidbe i zato da bi spomenuti stranci, dakle oni koji se trude što bolje ovladati hrvatskim, mogli znati koje su to imenice i

sve potrebne naučiti. Uz to im je dodao i čestotne oznake (prema jedinomu dosad tiskanomu čestotniku), a uz rjeđe je imenice napisao i značenje. Oba su podatka izrazito korisna ne samo strancima, nego i izvornim govornicima, posebno onima koji pripremaju građu za učenje hrvatskoga rječnika. Na temelju građe autor je napisao temeljit rad s brojnim bilješkama (uredništvu ih nije bilo lako uklopiti u tekst). Rad pokazuje i neke od razloga opstojnosti takvih opsegom rubnijih jezikoslovnih kategorija kao što je mala sklonidbena vrsta, što je važna znanstvena spoznaja.

Višnja Josipović-Smojver, anglistica s Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, u svome je radu opisala kako su njezine dvije blizankinje izražavale identitet od početne faze kada se uz sporadično izgovaranje vlastitih odvojenih imena pojavilo spojeno ime Emanina do završne faze kada su u proizvodnji posve ovladale izražavanjem identiteta (osobna imena, osobne zamjenice, posvojne zamjenice) u jezičnoj proizvodnji. Članak je osebujan jer na hrvatskome i o hrvatskome, koliko je poznato, nema drugih istraživanja blizanačkoga govora.

Marina Bergovec, profesorica hrvatskoga i engleskoga, predstavila je leksički pristup čiji je utemeljitelj Michael Lewis. U članku je posebno važan opis primjene toga pristupa na hrvatski zajedno s primjerima koji mogu poslužiti učiteljima hrvatskoga bez obzira na dob učenika, od najranije do sveučilišne razine obrazovanja. No u jezikoslovnome je smislu važna i spoznaja da taj pristup zbog strukture hrvatskoga jezika ne može biti posve prihvatljiv.

Irina Budimir s kroatističkoga odsjeka Sveučilišta u Mostaru u susjednoj BiH skupila je veliku građu frazema koji ne pripadaju hrvatskome standardnome jeziku iz časopisa Osvit početkom 20. stoljeća. Raščlanila ih je, podijelila prema obilježjima i još anketom provjerila koliko su poznati njezinim mladim ispitanicima. Rad je, uz ostalo, vrlo zanimljiv jer pokazuje što se dogodilo sa zabilježenim frazemima koji nisu uspjeli postati dio standardnoga idioma tijekom stotinu godina do početka 21. stoljeća.

Hrvatsko nazivlje

U ovome se broju pojavila nova rubrika: *Nazivi i pojmovi*, o kojoj možete pročitati više na uvodnoj stranici. U njoj će se objavljivati radovi koji također moraju proći recenzentski postupak kao i članci u prvoj rubrici. Budući da se interdisciplinarnim područjima koja Lahor pokriva bave hrvatski stručnjaci različitih struka: kroatisti, anglisti, germanisti i ostali filolozi, teorijski i primijenjeni lingvisti, psiholingvisti, sociolingvisti, logopedi, psiholozi, pedagozi, koji nisu uvijek upoznati s radom svojih kolega pa tako ni s nazivljem koje oni rabe, ovakva se rubrika čini nužnom. U ovome su broju objavljena dva takva rada.

Jedan se terminološki članak Zrinke Jelaske s Odsjeka za kroatistiku Filozofskoga fakulteta u Zagrebu bavi nazivima cijeloga područja ovladavanja jezikom, izvornojezičnoga i inojezičnoga, uključujući istraživanja jezičnoga razvoja i njihova potpodručja. Usporedba engleskih i hrvatskih izraza pokazuje da se u nazivlju isprepliću višeznačnost, istoznačnost i bliskoznačnost.

Drugi terminološki članak autorice Lidije Cvikić koji je napisan za njezina stručnoga boravka na Sveučilištu Bloomington u Indiani (SAD) pronalazi rješenja za tri stručna naziva iz usvajanja jezika: unos, ostvaraj i prihvati, te predlaže još dva: unošaj i iznošaj kada je potrebno istaknuti da je riječ o procesu.

Prikazi knjiga i udžbenika

U ostalim su rubrikama prikazane četiri knjige. Marija Bilić opsežno je prikazala novi udžbenik za učenje hrvatskoga kao J2 koji su napisale lektorice na Croaticumu: Marica Čilaš-Mikulić, Milvia Gulešić-Machata, Dinka Pasić i Sanda Lucija Udier (2006). Kako u tome području nedostaje udžbenika i raznovrsnih priručnika, svaka je nova objavljena knjiga događaj. Bernardina Petrović stručno je predstavila novi hrvatski pravopis Lade Badurine, Ivana Markovića i Krešimira Mićanovića (2007), koji je izdala Matica hrvatska, a izazvao je buru i prije izlaska. Zrinka Kolaković prikazala je knjiga objavljenu na engleskome *Second Language Lexical Processes* (Leksički procesi u drugome jeziku), koju su uredili Zsolt Lengyel i Judit Navracsecs. U njoj su objavljeni jedan rad o inojezičnome hrvatskome, a u drugome je radu hrvatski jedan od istraživanih jezika. Bernardina Petrović prikazala je još jedno kroatističko djelo: knjigu Ive Pranjkovića *Filološki vjekopisi* (2006) sa zanimljivim podatcima o mnogim hrvatskim jezikoslovcima.

Znanstveni skupovi

Zabilježena su dva međunarodna znanstvena skupa: jedan u Istanbulu, a drugi u Splitu.

Na znanstvenome skupu Jezičnoga fakulteta Sveučilišta Sabanci u Istanbulu, gdje su bila izložena dva rada iz Hrvatske, autorice prikaza skupa Sanda Lucija Udier i Lidija Cvikić izložile su rad nastao na temelju istraživanja potreba i očekivanja šezdeset učenika inojezičnoga hrvatskoga na Sveučilištu u Zagrebu (intenzivnoga četverotjednoga i semestralnoga tečaja). Predložile su način oblikovanja tečaja u heterogenim grupama, što je u poučavanju hrvatskoga često nužnost.

Splitski je skup HDPL ove godine okupio zavidan broj izlagača iz cijeloga svijeta. Njih je privukla tema o jezičnoj politici i jezičnoj stvarnosti, o čemu više piše Jagoda Granić.

Predstavljanja

Josip Vučković predstavio je portal znanstvenih časopisa HRČAK (portal možete pogledati na <http://hrcak.srce.hr/>). Na tome se portalu nalaze svi recenzirani radovi prvoga godišta časopisa Lahor i većina ostalih, što znači da su dostupni bilo u kojemu dijelu svijeta.

Najave

Kratko su najavljeni znanstveni skupovi i neki drugi događaji povezani s učenjem i njegovanjem hrvatskoga jezika: škole, susreti, dani. Posebno raduje činjenica da će se osnovati Društvo profesora hrvatskoga jezika, što je izuzetno važno za samu struku.

Pozdravljeni bili!

Glavna urednica